

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб" щодо забезпечення гарантій соціального захисту колишніх працівників органів державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів і підрозділів цивільного захисту, податкових міліцій чи Державної кримінально-виконавчої служби України
(реєстр. № 4116 від 19 лютого 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 06 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб" щодо забезпечення гарантій соціального захисту колишніх працівників органів державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів і підрозділів цивільного захисту, податкових міліцій чи Державної кримінально-виконавчої служби України (реєстр. № 4116 від 19 лютого 2016 року) (далі - Законопроект), поданий народними депутатами України Немировським А.В. та іншими.

Згідно з пояснюальною запискою Законопроектом пропонується відновити гарантії соціального захисту колишніх працівників органів державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів і підрозділів цивільного захисту, податкових міліцій чи Державної кримінально-виконавчої служби України та членів їхніх сімей.

Для досягнення мети авторами Законопроекту передбачається внести відповідні зміни до статей 43 та 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", якими врегульовується порядок перерахунку пенсій колишнім працівникам органів державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів і підрозділів цивільного захисту, податкових міліцій чи Державної кримінально-виконавчої служби України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Згідно з пунктом 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України N 8-рп/2005 від 11 жовтня 2005 року в Україні як соціальній, правовій державі політика спрямовується на створення умов, які забезпечують достатній життєвий рівень, вільний і всебічний розвиток людини як найвищої соціальної цінності, її життя і здоров'я, честь і гідність. Утвердження та дотримання закріплених у нормативно-правових актах соціальних стандартів є конституційним обов'язком держави. Діяльність її правотворчих і правозастосовчих органів має здійснюватися за принципами справедливості, гуманізму, верховенства і прямої дії норм Конституції України, а повноваження - у встановлених Основним Законом України межах і відповідно до законів.

При цьому Конституційний Суд України у Рішенні 17 березня 2004 року N 7-рп/2004 у справі про соціальний захист військовослужбовців та працівників правоохранних органів зазначив, що згідно зі статтею 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом (частина перша); пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом (частина третя). Відповідно до зазначених норм держава бере на себе обов'язок щодо утримання тих громадян, які внаслідок втрати працездатності або з інших незалежних від них обставин не мають достатніх засобів для існування. Конституційний Суд України неодноразово розглядав проблему, пов'язану з реалізацією права на соціальний захист, і сформулював правову позицію, згідно з якою Конституція України виокремлює певні категорії громадян України, що потребують додаткових гарантій соціального захисту з боку держави. До них, зокрема, належать громадяни, які відповідно до статті 17 Конституції України перебувають на службі у військових формуваннях та правоохранних органах держави, забезпечуючи суверенітет і територіальну цілісність України, її економічну та інформаційну безпеку, а саме - у Збройних Силах України, органах Служби безпеки України, міліції, прокуратурі, охорони державного кордону України, податкової міліції, Управління державної охорони України, державної пожежної охорони, Державного департаменту України з питань виконання покарань тощо (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

Також у Рішенні від 20 березня 2002 року N 5-рп/2002 у справі щодо пільг, компенсацій і гарантій Конституційний Суд України зауважив, що необхідність додаткових гарантій соціальної захищеності цієї категорії громадян як під час проходження служби, так і після її закінчення зумовлена насамперед тим, що служба в Збройних Силах України, інших військових формуваннях та правоохоронних органах держави пов'язана з ризиком для життя і здоров'я, підвищеними вимогами до дисципліни, професійної придатності, фахових, фізичних, вольових та інших якостей у справі щодо пільг, компенсацій і гарантій. Порядок проходження служби у правоохоронних органах та інших військових формуваннях врегульовано спеціальними нормативно-правовими актами, які покладають на громадян, які перебувають на такій службі, додаткові обов'язки і відповідальність. Зокрема, громадяни України, які перебувають на військовій службі та працюють у правоохоронних органах зобов'язані виконувати свої професійні обов'язки і в неробочий час або поза службою. Крім цього, до військовослужбовців та працівників правоохоронних органів у випадках, передбачених Конституцією України, у законодавчому порядку запроваджено певні обмеження окремих конституційних прав і свобод

Конституційний Суд України зазначив, що Основний Закон України закріплює основоположні засади права громадян на соціальний захист і відносить до законодавчого регулювання механізм реалізації цього права (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 20 червня 2001 року № 10-рп/2001).

Відповідно до пунктів 1, 6 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Основного Закону України).

З огляду на зазначене, законодавча пропозиція ґрунтується на наведеній конституційно-правовій основі.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб" щодо забезпечення гарантій соціального захисту колишніх працівників органів державної пожежної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів і підрозділів цивільного захисту, податкових міліцій чи Державної кримінально-виконавчої служби України (реєстр. № 4116 від 19 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Немировським А.В. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ